

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**  
**r é s z í t é l e t e**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.353/2018/5.

**A tanács tagjai:** Farkas Attila a tanács elnöke  
                          . Gáspár Mónika előadó bíró  
                          . Csőke Andrea bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** Dr. Budai Ügyvédi Iroda

**Az I. rendű alperes:**

**A II. rendű alperes:**

**Az I.-II. rendű alperesek képviselője:** dr. Perédi Tamás ügyvéd

**A per tárgya:** szerződés létre nem jötte, érvénytelensége

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:**  
Debreceni Ítéltábla                      Pf.I.21.127/2017/4. számú részítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:**  
Miskolci Törvényszék                13.P.20.745/2017/13. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű és a II. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 24.500 (huszonnégyezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes, valamint az I. és II. rendű alperesek között 2005. április 18-án állami kamattámogatással nyújtott, lakáscélú forint alapú kölcsönszerződés jött létre, amelynek értelmében az alperesek 10.000.000 Ft kölcsön folyósítását vállalták a felperes részére. Tartalmazta a szerződés a futamidőt (240 hónap), az induló ügyleti kamat mértékét (évi 4%), a kezelési költség (évi 2%) és az induló teljes hiteldíjmutató mértékét (6,42%).
- [2] A kölcsönszerződést dr. **K.I.** közjegyző közjegyzői okiratba foglalta. A közjegyző előtti eljárásban az alpereseket **K.L.-né** és **S.I.-né** képviselték, képviseleti jogukat a II. rendű alperes tekintetében cégkivonattal, aláírási címpéldánnyal, az I. rendű alperes esetében pedig az I. rendű alperes által a II. rendű alperes részére adott, közjegyzői okiratba foglalt meghatalmazással igazolták a közjegyzői okirat bevezető része, illetve 1./ pontja szerint.
- [3] Az alperesek a kölcsönszerződésben vállalt kötelezettségüket teljesítették, a kölcsönösszeget a felperes javára folyósították. A felperes törlesztőrészlet fizetési kötelezettségével 2015-től kezdődően késedelembe esett.
- [4] Az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő követelését a II. rendű alperesre engedményezte. A II. rendű alperes a kölcsönszerződést felmondta, igényét az **O. Zrt.-re** ruházta át.

#### **A kereseti kérelem és az alperesek védekezése**

- [5] A felperes módosított keresetében kérte a felek közti kölcsönszerződés létre nem jöttének, illetve érvénytelenségének megállapítását a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 3. számú melléklet, I/2. pontja, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 130. §-a, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 200. § (2) bekezdése, az rHpt. 213. § (1) bekezdés a)-d) pontjai alapján. Kérte az alperesek javára az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jelzálogjog, valamint elidegenítési és terhelési tilalom törlését, egyidejűleg tartozását 420.921 Ft összegben vállalta teljesíteni. További kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés felmondása érvényesen nem jött létre, illetve hogy a kölcsönszerződést, valamint a felmondást tartalmazó közjegyzői okiratok nem közokiratok.
- [6] Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

#### **Az első- és a másodfokú határozat**

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [8] Határozata indokolásában kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a felek közti kölcsönszerződés az alperesek szerződéskötéshez szükséges adatai rögzítése mellett, a nevükben eljáró természetes személyek képviseleti joga gyakorlásával létrejött a felek között. Kifejtette továbbá, hogy nem volt alapos sem a teljes hiteldíjmutató meghatározásával, sem pedig az rHpt. 231. § (1) bekezdés a)-d) pontjaival összefüggésben a szerződés érvénytelensége alapjául tett kereseti hivatkozás.
- [9] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletként helybenhagyta, egyúttal további tárgyalásra és új határozat hozatalára utasította az elsőfokú bíróságot a felperes azon kereseti kérelmei tekintetében, amelyek a felmondás létre nem jöttének, valamint annak megállapítására irányultak, hogy a kölcsönszerződést és a felmondást tartalmazó közjegyzői okiratok nem közokiratok.
- [10] A jogerős részítélet indokolása szerint a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával abban, hogy a felperes megalapozatlanul hivatkozott a kölcsönszerződés létre nem jöttére, érvénytelensége alapjául az alperesek nevében szerződést kötő személyek képviseleti joga hiányára, illetve az rHpt. 3. számú melléklet I/2. pontjában foglalt adatok feltüntetésének elmaradására. Leszögezte az ítélet tábla, hogy szerződés létrejöttéhez az rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdése alapján a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges kérdésekben a felek közti konszenzus ténye bírt jelentőséggel egyedül. Kölcsönös és egybehangzó ügyleti akaratuk kifejezésének formája, az előírt alaki követelmény megsértése a szerződés érvénytelenségét vethette fel [rPtk. rPtk. 216. §

(1) bekezdés, 217. § (1) és (2) bekezdés].

- [11] Adott ügyben a közjegyzői okiratba foglalt megállapodást az okiratot szabályszerűen aláíró felperes és a hitelezők egyaránt elfogadták, a hitelezők a kölcsönösszeget folyósították az adós részére, amivel ráutaló magatartással is kifejezésre juttatták a közjegyzői okiratba foglalt megállapodás magukra nézve kötelező elismerését. A szerződés létrejötte szempontjából nem volt jelentősége a közjegyző eljárásának abban, hogy megvizsgálta-e a hitelezők nevében megjelent személyek képviseleti jogát, illetve hogy a meghatalmazásokat a közjegyzői okirat eredeti példányához hozzátámasztotta-e.
- [12] Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy a kölcsönszerződés nem minősült tisztességtelennek a felperes által hivatkozott, a szerződéses feltételek egyedi megtárgyalásának hiányában megjelölt okból. Az egyedi megtárgyalás hiánya - amelynek vizsgálati szempontjait a 2/2011. (XII. 12.) PK vélemény adja meg - önmagában nem jelenti a szerződéses kikötés tisztességtelenségét. Az rPtk. 205/B. § (1) bekezdése [helyesen: 209/B. §] értelmében egyedileg meg nem tárgyalt kikötés is csak abban az esetben minősülhet tisztességtelennek, amennyiben a jóhiszeműség követelményének megsértésével a feleknek a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul az egyik fél hátrányára állapítja meg. A kereset nem tartalmazott előadást arra vonatkozóan, hogy az egyes szerződési feltételek e jogszabályi rendelkezésnek megfelelően milyen okból minősülnek tisztességtelennek, a felperes általános hivatkozása a megállapodás tisztességtelenségére nem foghatott helyt.
- [13] Osztotta másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokait azzal kapcsolatosan is, hogy nem volt értelmezhető a felperes hivatkozása a teljes hiteldíjmutató jogszabálysértő meghatározására az alperesi hirdetményre utalás miatt. A felek szerződése az induló teljes hiteldíjmutató mértékét a 41/1997. (III. 5.) Kormányrendeletnek (a továbbiakban: THM rendelet) megfelelően, százalékos mértékben meghatározta. A THM meghatározásakor - rendeltetéséből és a vonatkozó szabályozásból adódóan - nemcsak a kamatot, hanem a szerződéskötéskor felszámított díjakat, költségeket is figyelembe kellett venni. Tekintettel arra, hogy nem vezethetett a szerződés érvénytelenségéhez a THM mutató körében valamely költségtétel fogyatékosága, ezért szükségtelen volt annak vizsgálata a perben, hogy az alperesek jogosultak voltak-e egyes költségek (kezelési költség, hitelkeret beállítási jutalék) felszámítására.
- [14] Az rHpt. 213. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott semmisségi okokat illetően arra mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy a felek közti szerződés megfelelő tartalmára helyesen utalt az elsőfokú ítélet.
- [15] Tekintettel arra, hogy a felperes módosított keresete az elsőfokú ítéletben elbírált kérelmeken túl tartalmazta a felmondás létre nem jöttének megállapítására irányuló igényt a felmondás alaki hiányosságai miatt, valamint az annak megállapítására irányuló kérelmet, hogy a kölcsönszerződést és a felmondást tartalmazó közjegyzői okiratok nem minősülnek közokiratnak, amelyeket az elsőfokú bíróság nem bíralt el, az ítéletábra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: rPp.) 213. § (2) bekezdésének alkalmazásával részítéletként bírálta felül az elsőfokú ítéletet.

### **Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [16] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését kérte.
- [17] Arra hivatkozott, hogy a jogerős részítélet az rPp. 213. § (1) bekezdésébe, a Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdésébe, 132. § (1) és (2) bekezdésébe, az rHpt. 213. § (1) bekezdés a), b) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő.
- [18] Kifejtette, hogy elsődlegesen megjelölt kereseti kérelme irányult a felmondás, valamint az engedményezés létre nem jöttének megállapítására, ezért részítéletnek a másodlagos, jogerősen elbírált kereseti igények vonatkozásában nem volt helye.
- [19] Hivatkozott arra is, hogy az alperesek nevében az ügyletkötéskor eljáró személyek képviseleti joga,

az, hogy kitől, milyen meghatalmazást kaptak nem állapítható meg. Erre alapítottnak a szerződés létre nem jöttére vonatkozó előadását a keresetlevelében foglaltak szerint fenntartotta. Álláspontja szerint a jogerős részítélet tényállása ebben a körben iratellenes, az ítélet tábla a fellebbezés és a kereset hivatkozása ellenére figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy meghatalmazás nem került csatolásra a közjegyzői okirathoz. A Közjegyzői tv.-nek a közjegyző eljárásával sérült szabályait [Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdése, 132. § (1) bekezdése] a jogerős részítélet nem vizsgálta, idetartozó indokolást nem tartalmaz, iratellenes annak rögzítése is, hogy a felperes nem bizonyította a közjegyzői okirat tartalmával ellentétes körülmények fennállását.

- [20] A jogerős részítéletnek az rPtk. 205. § (1)-(2) bekezdéseivel összefüggő megállapításával szemben hangsúlyozta, hogy az rHpt. hatálya alá tartozó pénzügyi intézménynek be kell tartania az azonosító adataira vonatkozó szabályokat.
- [21] Hivatkozott a jogerős részítélet iratellenességére amiatt is, mert a szerződés feltételeinek egyedi megtárgyalása nem történt meg a fogyasztóval. Hangsúlyozta e vonatkozásban az alperesek bizonyítási kötelezettségét, amely alól álláspontja szerint a másodfokú bíróság az alpereseket felmentette.
- [22] Érelmezte a jogerős határozat indokolásának elmaradását az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja szerint a szerződés tárgya mikénti rögzítését, valamint rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontját illetően egyaránt.
- [23] Bejelentette, hogy fenntartja az érvénytelenségi okok körében korábban tett előadását, amelyet az ítélet tábla törvényellenesen utasított el.
- [24] Az I.-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályban fenntartására irányult.

#### **A Kúria döntése és annak jogi indokai**

- [25] A Kúria a jogerős részítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból vizsgálta, és azt az alábbiak szerint nem találta jogsabálysértőnek.
- [26] Elsőként a felülvizsgálati eljárás lényegével és korlátaival kapcsolatban rögzíti a Kúria az alábbiakat.
- [27] A felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet [rPp. 270. § (2) bekezdés], ebből következően a felülvizsgálati kérelemnek a jogerős ítéletben kifejtettekkel szemben kell érvelést tartalmaznia. mégpedig az rPp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalommal. Nem fogadható el és nem értékelhető a felülvizsgálati eljárásban, amennyiben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél csupán visszautal az eljárás korábbi szakaszaiban készült iratai tartalmára, akár az elsőfokú ítélettel szemben benyújtott fellebbezésére, akár egyéb előkészítő iratára.
- [28] Az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdései értelmében - miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte - a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogsabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogsabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogsabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogsabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogsabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, a tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvannapos határidőn belül kell rendelkeznie. A megsértett jogsabályhelyet a felülvizsgálati kérelemben - amint az az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból is kitűnik - konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával

kell megjelölni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

- [29] Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel nem vizsgálta érdemben a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek az elsőfokú ítélettel szemben kifejtett, továbbá a keresetlevél tartalmára vonatkozó visszautalásokat az érvénytelenségi okokkal, a szerződés létre nem jöttének kérdésével kapcsolatban. A perorvoslati kérelem hiányossága - a megsértett konkrét jogszabályhely, az rHpt. adott rendelkezése megjelölésének elmaradása - kizárta az ügyben a pénzügyi intézmény azonosító adataival kapcsolatos érvelés értékelését is.
- [30] hiányosságánál fogva, vagyis a felperes által előadott jogszabálysértés szöveges körülírásával összhangban álló, megfelelő jogszabályhelyre hivatkozás nélkül nem volt érdemben vizsgálható a felülvizsgálati kérelem abban a részében sem, ami a jogerős részítélet hibájaként a bizonyítékok okszerűtlen, hiányos mérlegelésére, iratellenes ténymegállapításra, az indokolási kötelezettség elmulasztására, illetve a bizonyítási kötelezettség szabályának téves alkalmazására vonatkozott. A felperes a megjelölt körben csupán külön ágazati jogszabályok rendelkezéseire utalt a Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdése, 132. §-a, valamint az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a), b) pontjai megjelölésével, az rPp.-nek az általa előadott eljárásjogi jogszabálysértésekhez igazodó, az ügyben sérült szabályait - sem az rPp. 206. § (1) bekezdését, 221. §-át, sem pedig az rPp. 3. § (3) bekezdését, 164. § (1) bekezdését - nem jelölte meg.
- [31] A felülvizsgálati kérelem érdemben vizsgálható részével kapcsolatban megállapította a Kúria, hogy az ügyben másodfokon eljáró bíróság jogszabálysértés nélkül hozott részítéletet [rPp. 213. § (2) bekezdés]. Megalapozatlanul állította a felülvizsgálati kérelem a módosított keresettel érvényesített igények sorrendiségét, a jogerős részítélettel elbírált kereseti kérelmek sorrendben később elfoglalt helyét, ebből következően elbírálásuk akadályát az el nem bírált kereseti kérelmekhez képest. A 2017. március 25-i keresetlevél valódi tárgyi keresethalmazatban tartalmazta a kölcsönszerződés, a felmondás és az „engedményezés” létrejöttének hiányára, valamint érvénytelenségük megállapítására irányuló kereseti kérelmeket. A felperes a támadott jogügyletekkel, jognyilatkozatokkal szemben megfogalmazott kereseti igények egymáshoz való viszonyát - egymást kizáró jellegét vagy elbírálásuk sorrendjét - nem határozta meg keresetlevelében, e vonatkozásban keresetét a 2017. október 16-i tárgyaláson csupán annyiban pontosította, hogy a kölcsönszerződés tekintetében elsődlegesen annak létre nem jötte megállapítását, másodsorban érvénytelenségének megállapítását kérte a megjelölt okokból.
- [32] Rámutat a Kúria arra is, hogy a felperes álláspontjától eltérően nem vezet az rPp. 213. § (1) bekezdésének sérelméhez, amennyiben a bíróság az ügyben releváns jogkérdés tekintetében - a fél álláspontjától és az általa megjelölt jogszabályi rendelkezéstől eltérően - az általa irányadó anyagi jogszabály alkalmazásával alakítja ki érdemi álláspontját. A jogerős részítélet indokolása egyértelműen tartalmazza, hogy a szerződés létrejötte szempontjából a bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezések mellett nem tulajdonított jelentőséget a közjegyző mikénti eljárásának a felperes által sérelmezett körben.
- [33] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [34] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján a felperes köteles megfizetni az alperesek Áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költségét az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. április 16.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: